

5. חכמת שלמה או"ח:מו

סי' מו סעיף א' כשנועל מנעליו יברך שעשה לי כל צרכי. גיב חמטם דברכה זו דוקא בשעת מנעלים נראה ע"ם מאמרם ז"ל דלעולם ימכור אדם כל מה שיש לו ויקנה מנעלים לרנליו ולכך כשרואה שיש לו מנעלים איצ למכור כל מה שיש לו מברך ונותן הודאה שעשה לי כל צרכי ואיצ למכור כל מה שיש לו ויש לו מנעלים גיב ואחי שסיר. ועוד י"ל בטעמו של דבר דהנה רמו גדול רמוזו בזה דהנה בברכת שעשה לי צרכי מקיים אדם תמיד מאמר חז"ל חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה דהרי אומר בכל יום שעשה לי כל צרכי והרי יש ימים דהוי ח"ו רעה על האדם ואיך יברך שעשה לי כל צרכי הרי ח"ו רעה ואיך יברך ברכה לבטלה ובעיני אומר דגם הרעה הוה טובה ומורה גם על הרעה והנה מה דרעה הוי טובה היינו כמשאח"ל דהיסודין מביאין לחיי העוה"ב ויש במדרש דיצחק תבע יסורין מה"ט והנה אדם הצדיק נקרא ואלך דאלך ממדינה למדינה כמיש המפורשים זצ"ל ולכך נתקן בברכת מנעלים כמו דמנעלים הוי צורך חליקה דאם יושב במקום אחר איצ מנעלים רק לילך צריך מנעלים כן הי"ג צריך חומר ליסורין כי עי"כ יהיו הולך להתדבק בו יתברך לקיים התורה והמצוות לכך נתן הודאה על הרעה ואחי שסיר בעוה"י ודק: (סי'ג) חייב אדם לברך בכל יום מאה ברכות וכו'. גיב עיין במג"א ס"ק ה' מ"ש אך איא

6. שו"ת שואל ומשיב (מה"ת ח"ג סי' קכ"ג)

והנה...דמה שאנו מברכין כדסיים מסאני שעשה לי כל צרכי דהנה יש ד' יסודות דומם צומח חי מדבר, והדומם נכנס בתוך הצומח והצומח בחי והחי במדבר ולכך כשלושב מנעלים שהן מעורר חי מורה שיש לו ממשלה על דצ"ח לכך שייך בזה כל צרכי דבמנעלים נכלל כלם דצ"ח ודפה"ח, ובזה פירשתי מ"ש של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא והיינו שהמנעל מורה שהוא מושל על דצ"ח ולפ"ז שם שהיה אדמת קדש היה הדומם יותר מעולה מהצומח וחי וגם מהמדבר ולכך אמר של נעליך שאין ממשלה בכאן על הדומם כי אדמת קודש היא ודו"ק.

7. שפת אמת על שבת דף קכט/א

ברש"י ד"ה בר תלתא טרפי בן ג' שנים שטענה אמו כו'. קשה להבין דמשמע דקאי על האילן שיהי' בן ג' שנים ותיפוק לי' דאסור מקודם משום דהוי ערלה עד ג' שנים:

8. שפת אמת על שבת דף קכט/ב

בגמ' אי פגע בדבר אחר כו' פי' רש"י בד"א חזיר הא דלא פירש מצורע גופי' [כמו שפי' רש"י בפסחים (ע"ו ע"ב) לד"א צרעת] ומשום דמזיק לצרעת, י"ל משום דמצורע גופי' בלא הקזה צריכין להתרחק ממנו דמזיק תמיד [כדמשמע במד"ר במצורע (פ' ט"ז) דאפי' בריא צריך להרחיק עצמו ע"ש]:

9. שערים מצויינים בהלכה

דף קכט: חמשה דברים קרובין למיתה יותר מן החיים כו' אכל ועמד ושתה ועמד. כתוב בתורת המגיד (דף קכ.) בשם ספר פאר לישורים [נדפס תרפ"א] דכוונת האכילה היא לתקן כל הניצוצות הקדושים הנמצאים במאכל, ומי שאכל או שתה ועמד במדרגתו ולא תיקן מה שצריך, הרי הוא כמו הבהמה, והניצוצות מורידים אותו ממדרגתו.

10. טור אורח חיים סימן קלד

בשני ובחמישי מוסיפין לומר תחנונים אחר שמסיים ש"צ חזרת התפלה ובסדר רב עמרם כתב שנוהגין לומר אם עונינו ענו בנו ויודוי ויעבור אבל בכל אלו והארצות אין נוהגין לומר אלא והוא רחום כאשר הוא כתוב בסידורין ומה שמוסיפין תחנונים בב' וה' לפי שהם ימי רצון לפי שמ' יום של קבלת לוחות אחרונות שהיו ימי רצון עלה משה רבינו ביום ה' וירד ביום ב' ולכך נוהגין ג"כ להתענות בהן ולאחר תחנונים מתחננין בנפילת אפים וקודם שיקום ש"צ יש נוהגין לומר תחינות בכ"מ ומקום לפי מנהגו ...

11. שפת אמת על שבת דף קכט/ב

שם בגמ' אבל שני וחמישי לא כו' שב"ד של מעלה ושל מטה שוין כאחד. קשה דמה ריעותא איכא במה שב"ד של מעלה ויובין ואדרבה מעלה הוי כדאמרי' [במד"ר בראשית (פ' כ"ו) ובפ' שופטים] בזמן שיש דין למטה אין דין למעלה. וביותר קשה לפמ"ש בטור או"ח (סי' קל"ד) דמה"ט מרבין בתפלות ותחנונים בב' וה' לפי שהם ימי רצון ע"ש, וכמ"ש

התוס' בב"ק (פ"ב. ד"ה כדי) דמה"ט קוראים בתורה ומתעניין בהם, ועל' במג"א (סי' תק"פ ס"ק ט') שכ' ג"כ דהם ימי רצון אבל אין מובן מ"ש וכ"כ התוס' ורש"י סוף פי"ה דשבת דהרי ברש"י כאן מבואר להיפוך, כמ"ש הפר"ח (סי' קל"ד) דמה"ט מרבין בהם בתחנונים לפי שהם ימי דין כמבואר כאן וצ"ע]:

12. ספר קול אליהו על דברים פרק טז פסוק כ

צדק צדק תרדוף וגו' (דברים טז. כ), איתא במדרש (עי' ילקוט שמעוני ח"א רמז תתק"ז) מכאן אמרו להושיב דיינים בשני ובחמישי, ותמוה, ויש לבאר שהוא כנגד צדק שתי פעמים. כי הלילות הם בסדר המזלות כצנ"ש חל"ם, נמצא בשני בלילה בתחילתו הולך מזל צדק, ותחילת הימים סדר המזלות חל"ם כצנ"ש, נמצא דבתחילת יום חמישי הולך מזל צדק, וזהו צדק צדק. (אדרת אליהו, דמשק אליעזר):

13. שערים מצויינים בהלכה

כיון דדשו בה רבים, שומר פתאים ד'. מצינו
כזה בהרבה מקומות כש"ס. ונראה לי
הטעם, דהא אמר לעיל, מי שיש לו זכות
אבות יקין גם בב' וה', וא"כ כיון דרבים

עושין כך, זכות הרבים מגין. וכעין זה מצינו
במס' ע"ז (ד:): לא ליצלי אינש צלותא ביחיד
וכו' בריש שחא, דמפקיד דינא, וציבור שאני
דנפיש זכותיה.
כתב הב"י (אה"ע"ז סי' ט) בשם תרומת
הדשן (סי' ריא) צ"ע אי שייך לומר האי טעמא
דשומר פתאים לתלמיד חכם שהוא יודע
ומכיר ונוכר למופלא בדורו, ואפילו אינש
בעלמא קשה הדבר לצודד כל כך להחיר הואיל
ואיכא חשש סכנה וכו'.

14. ספר חדושי אגדות חלק ראשון עמוד סט - מסכת שבת

ושמיה טבוח וכו'. דע כי התורה שקבלו ישראל אינו מעולם הזה רק כי התורה היא מן השמים, וכבר בארנו דבר זה, ומכל מקום העולם הזה צריך הוא אל התורה, ולפיכך כאשר היה ערב שבועת שהוא זמן שראוי לתורה נמצא חסרון העולם מה שראוי העולם אל התורה, ואין התורה בעולם, כי כבר אמרנו כי התורה היא מן השמים, ומאחר שהתורה היא מן השמים יש בעולם הזה חסרון כל זמן שלא יושלם העולם הזה בתורה מן השמים, ומצד החסרון יש כאן רוח ששמו טבוח, כי אחר חסרון נמשך חסרון והפסד, ונקרא יום טבוח שלשון טבוח משמע הפסד לגמרי כמו שהוא טובח, ודבר זה לגודל החיוב שאי אפשר לעולם בלא תורה, ואם לא קבלו ישראל היה כאן טביחה גמורה שכל טביחה היא בכח וביד חזקה, ואם לא קבלו ישראל את התורה [היה חסרון בדבר] שהוא מחויב ומוכרח להיות [ספר חדושי אגדות חלק ראשון עמוד ע - מסכת שבת] מצד עולם הזה, והמתנגד לדבר מחויב ומוכרח כמו שהיא התורה שאי אפשר לעולם הזה להיות זולת זה הוא נטבע בכח, וזה שאמר הוי טבח לבשרייהו ולדמייהו. [כי כבר] אמרנו כי דבר זה מצד כי מתחייב שתהיה התורה בעולם, ואם היה התורה מעולם הזה לא היה נחשב העולם חסר כלל בשביל שאין כאן תורה, כי קרוב הוא לקבלת התורה, אבל אין התורה רק מן העולם העליון, וכיון שכן הוא יש כאן חסרון בעולם היא התורה שמוכרח להשלים אותו דהיינו לקבל התורה, [ואם] לא יקבל התורה היה מתחייב בהכרח הפסד והוא הרוח שנקרא טבוח המחייב טביחה לבשרייהו ולדמייהו ופירש ברור הוא זה כאשר תבין דברים אלו מאוד:

15. משנה ברורה סימן של

(כז) וחותכין - אחר שקושרין אותו ועיין במג"א שחתיכת הטבור בעלמא אינו כ"א שבות ובספר קובץ להרמב"ם כתב בשם ספר שושנים לדוד שהוכיח דיש בזה איסורא דאורייתא ורק הכא מותר ע"ש: